

VUOSIKERTOMUS 2020

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry

Keskustoimisto, Lutakonaukio 3

40100 Jyväskylä

p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Janne Paananen, toiminnanjohtaja

p. 040 551 9067, janne.paananen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	3
2. Vuosi 2020 pähkinänkuoressa	3
2.1 Vuoden 2020 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä.....	5
3.1 Yleinen tiedottaminen	5
3.2 Tietomateriaalit.....	5
3.3 Verkkosivustot	5
3.4 Sosiaalinen media ja viestintäsovellukset	6
3.5 Sisäinen tiedotus	6
4. Vapaaehtoistimien toiminta	6
4.1 Festari- ja infopistetiimi.....	7
4.2 Paikallistoiminta	7
4.3 Päihdekasvatustiimi.....	8
4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi	8
5. Tukitoiminta.....	9
5.1 Tukityöllistäminen	9
5.2 Kokemusasiantuntijuus	9
5.3 Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö	10
6. Projektit	10
6.1 Kannabishanke 2018-2020	10
6.2. Exp3rt –hanke 2018-2020.....	11
6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018-2020	11
6.4. Nuorisotakuu-hanke.....	12
6.5. VIDA – Vital Information for Drugs Awareness.....	12
7. Yhteistyö	12
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	13
7.2 Paikallisen tason yhteistyö.....	13
8. Henkilöresurssit	14
8.1 Palkatut työntekijät	14
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	14
8.3 Hallitus	14
9. Yhdistyksen talous.....	15
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2020	15
9.2 Julkinen rahoitus	16
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta.....	16
10. Toimitilat.....	16
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi.....	17

VUOSIKERTOMUS 2020

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihteistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisena taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämishankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityönsäntöä kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeita käyttäville nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisia tiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

2. Vuosi 2020 pähkinänkuoressa

Vuosi 2020 jatkoi vuosien 2019–2021 kolmivuotisstrategiaa ja noudatteli pääsääntöisesti toimintasuunnitelmaa. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2020 valmistui verkkovapaaehtoistyöstä ja paikallistoiminnan tiimistä.

YAD:ssa työskenteli 2020 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä ja Tampereella 13 työntekijää ja neljä oppisopimustyöntekijää. Henkilötyövuosia kertyi 12.

Vapaaehtoisten pyörittämiä paikallistiimejä oli kuusi eri puolilla Suomea. Näistä kaksi eli Muhos ja Pori olivat uusia. Kaikkein aktiivisinta toiminta oli toimistopaikkakuntien paikallistiimeissä. Yhdistyksellä oli jäsenmaksun maksaneita jäseniä 110 (vuonna 2019: 122).

Toiminnassa oli mukana liki puolet vähemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna (suluissa vuoden 2019 määrät): paikallistiimeissä mukana oli 73 (86), infopiste- ja festaritiimissä 25 (30), Street Teamissä 153 (346) sekä päihdekasvatustiimissä 5 (10). Näiden lisäksi hankkeissa oli omia vapaaehtoisia. Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä.

Viestinnän osalta YAD osallistui useaan kampanjaan sekä järjesti muutaman oman kampanjan. Verkkosivuilla käytiin liki kolmannes edellisvuotta enemmän. Sosiaalisen median puolella Discord vakiinnutti paikkansa niin työntekijöiden, vapaaehtoisten kuin nuortenkin kanssa viestimisessä.

YAD tarjosi omille nuorille kuntouttavaa työtoimintaa sekä työkokeilu- ja harjoittelupaikkoja. 2020 YAD:ssa jonkin edellä mainituista jaksoista teki seitsemän nuorta.

Kehittämistyötä tehtiin neljässä projektissa. Näistä kaksi eli Exp3rt – kohtaava kokemusasiantuntijuus ja Itse mutta ei yksin hankkeet olivat STEA:n rahoittamia. Kolmas hanke oli YAD:n ja Ehyt:in yhteinen, kolmivuotinen ESR-rahoitteinen kannabishanke, jossa luotiin mini-interventiomalli nuoria kohtaavien aikuisten käyttöön ja luodaan oma-apusivusto kannabista käyttäville ihmisille. Nämä kolme hanketta päättyivät vuoden 2020 aikana. Neljäs oli kansainvälinen Erasmus+ -hanke, VItal Information for Drugs Awareness, joka jatkuu vuoden 2022 kesään asti.

Lisäksi STEA:n Paikka auki II -avustuksella työllistettiin kahta oppisopimustyöntekijää.

Vuoden 2020 painopistealueet ja niiden toteutuminen

- 1) Vapaaehtoisten määrään, osallisuuteen ja jaksamiseen panostaminen ja vapaaehtoistyön vieminen uusille nuorten areenoille.

Vuoden aikana osallistuttiin nuorten LanTrek-tapahtumaan sekä muutamiin verkossa järjestettyihin tapahtumiin. Itse toteutettiin vuoden aikana noin sata Discord-sessiota ja järjestettiin YAD:n vapaaehtoisille festarisimulaattori korvaamaan menetettyä festarikesää.

- 2) Nuorten vapaaehtoisten osallistaminen YAD:n viestintään uuden viestintätiimin myötä.

Viestintätiimi jäi koronan jalkoihin keväällä 2020. Käytännössä siinä oli vuoden aikana yksi harjoittelija ja lisäksi suunniteltiin vuodelle 2021 kiertävä nuorten somevuoro.

- 3) Valtakunnallisuuden vahvistaminen kouluttajakoulutuksen avulla ja näin nuorten kanssa työskentelevien aikuisten ehkäisevän työn osaamisen vahvistaminen.

Uusi kouluttajanuoria ei koulutettu vuonna 2020, koska heille ei ollut koronatilanteessa tarjota koulutuksia. Edellisvuonna koulutetut nuoret pilotoivat loppuvuodesta muutamia koulutuksia etäyhteyksin.

- 4) Kansainvälisten vaihto- ja oppimismahdollisuuksien tarjoaminen nuorille vapaaehtoisille ja järjestön työntekijöille.

Vuoden aikana aloitettiin neljän muun Euroopan maan kanssa yhteinen VIDA – Vital Information for Drugs Awareness -hanke. YAD on kaksivuotisen hankkeen koordinoija. Lisäksi vapaaehtoiset nuoret tekivät Kyproksen nuorten kanssa Mental Health X-Change -hankkeen, joka muotoutui koronatilanteen mukaan etäyhteyksin järjestetyksi.

Yllä kuvatut tavoitteet toteuttivat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2019–2021.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Mediassa YAD näkyi vuonna 2020 erityisesti kannabisaiheen myötä, tuomalla näkökulmia dekriminialisointia ja haittojen vähentämistä koskevaan keskusteluun. Huumeita käyttäneiden nuorten kokemustarinat pääsivät esiin mm. podcasteissa, YouTubessa ja syyskuussa julkaistussa Kokemuksia kannabiksesta – kertomuksia elämästä -kirjassa.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2020 aikana yhteensä 6 kpl.

YAD osallistui vuonna 2020 aktiivisesti eri toimijoiden yhteisiin kampanjoihin, kuten järjestötoiminnan puolesta toteutettuun #onneksionjoku-kampanjaan, yliannostusriskistä muistuttavaan #OverdoseAwarenessDay -kampanjaan, Ehkäisevän päihdetyön viikon (kysyminenkannattaa.fi) suunnitteluun ja toteutukseen sekä Huumeisiin kuolleiden muistopäivän suunnitteluun ja toteutukseen.

YAD:n oman 419 – Mieti vielä! -kannabiskampanjan tavoitteena vuonna 2020 oli motivoida kannabista käyttäviä käytön vähentämiseen teemalla ”Vähentämisellä on väliä”.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huumeetietoon liittyen. Yhdistyksen materiaaleja jaettiin lisäksi koulutusten yhteydessä, tapahtumissa sekä Street Team -toiminnan välityksellä.

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeessa tuotetut materiaalit herättivät kiinnostusta kannabista käyttävien nuorten ja nuorten kanssa työskentelevien keskuudessa.

3.3 Verkkosivustot

Pääsivusto yad.fi tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. Vuonna 2020 sivustolla käynnit nousivat 31 %, 49 941 käyntiin. Katselukerrat nousivat 15 % (105 390 katselukertaa). Blogikirjoituksia sivustolla julkaistiin 9 kpl vuonna 2020.

YAD Street Teamin sivustolla yad.fi/streetteam oli vuoden 2019 aikana 7 630 käyntiä ja 39 790 katselukertaa.

Huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Vuonna 2019 uudistettu huumebiisit.fi -sivusto keräsi 17 684 katselukertaa.

Vuonna 2020 vapaaehtoisten ylläpitämässä yadinfopisteilla.wordpress.com -blogissa ei julkaistu uusia blogikirjoituksia festari- ja infopistetyön ollessa tauolla koronarajoitusten vuoksi.

Marraskuussa 2019 julkaistu Ehyt:in ja YAD:n yhteisen Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille -hankkeen tuottama kannabis.eu keräsi 47 641 katselukertaa vuonna 2020. Käyntejä sivustolla oli 18 669.

3.4 Sosiaalinen media ja viestintäsovellukset

Koronatilanteen vuoksi yhteydenpito vapaaehtoisten kanssa toteutettiin pääasiassa Discord-viestintäsovelluksen välityksellä. Maaliskuussa perustetulle YAD:n Discord-palvelimelle liittyi vuoden 2020 aikana 166 jäsentä ja siellä järjestettiin viikoittain 2 nuorille avointa chattia, joissa lähetettiin yhteensä 10 374 viestiä. Chatin puhekanavalla juteltiin yhteensä 117 tuntia.

Vuoden 2019 joulukuussa otettiin käyttöön YAD:n TikTok-kanava, joka keräsi vuonna 2020 196 seuraajaa ja 1 711 videotykkäystä. TikTok-videoita oli tekemässä työntekijöiden lisäksi 7 vapaaehtoista nuorta.

YAD:n Instagram-tilillä julkaistiin aktiivisesti kuvia ja tarinoita YAD:n toiminnasta ja niitä seurasi 1 444 henkilöä. Street Teamillä oli käytössään oma Instagram-tili, jonka seuraajamäärä oli 907.

YAD:n Twitter-tilillä julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen. Twitterissä YAD:lla oli 708 seuraajaa.

YAD:n YouTube-kanavan videot keräsivät 9 195 katselukertaa, uusia videoita julkaistiin 7 kpl.

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2020 yli kymmenen eri sivua ja -ryhmää, joiden yhteenlaskettu seuraajamäärä oli yhteensä yli 8,5 tuhatta. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien ja koulutusten markkinointiin sekä ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen ja siihen liittyvään keskusteluun.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti Yadilainen ilmestyi vuonna 2020 neljä kertaa.

YAD:n ajankohtaisasioista tiedottava sähköinen uutiskirje Yaddikti ilmestyi viisi kertaa ja sitä tilasi 172 henkilöä.

Työyhteisön sisäistä viestintää hoidettiin perinteisten työyhteisöpalaverien, sähköpostiviestien ja työraporttien lisäksi päivittäin Discord-viestintäsovelluksen kautta sekä vähintään kahdesti viikossa Zoom-videopalaverien välityksellä. Myös YAD:n eri vapaaehtoistiimit pitivät yhteyttä perinteisten kohtaamisten lisäksi Discordin ja somekanavien välityksellä.

4. Vapaaehtoistiemien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistiimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä verkkovapaaehtoistyön tiimi. Tiimien toimintaa on mallinnettu tiimimanualeihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä

paikallistiimeissä vuoden aikana 103 vapaaehtoista ja Street Teamissä 153 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetiimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat. Tänä vuonna ei menty festareille, mutta koulutukset järjestettiin silti.

Infopiste- ja festarityön vapaaehtoisia koulutettiin kevään infopistekoulutuksessa, johon osallistui yhteensä 16 nuorta. Kevään Infopistekoulutuksen yhteydessä järjestettiin myös festarivastaavien koulutus, johon osallistui kolme vapaaehtoista.

Paikallistiimit pitivät infopisteitä 2 kertaa erilaisissa paikallisissa tapahtumissa, mitä kautta tavoitettiin 100 henkilöä. Vuoden 2020 infopistetyöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

Festarisimulaattori järjestettiin YAD:n vapaaehtoisille kesän 2020 aikana, mikä toimi hyvänä vaihtoehtoisena toimintana. Tähän virtuaalitapahtumaan osallistui 18 vapaaehtoista.

4.2 Paikallistoiminta

Paikallistoiminta on nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallistoiminnan vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla. Paikallistoiminnan tiimit toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten kanssa.

Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallistiimeistä toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyritetään tukiystävöimintää.

Paikallistiimeissä eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan yli 35-vuotiaat ja seuraavana tulee 24–29-vuotiaat, kolmanneksi eniten vapaaehtoisia on 18–23-vuotiaiden ryhmästä. Paikallistoiminnan kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain. Kaikkiaan 86 vapaaehtoista osallistui paikallistiimien toimintaan. Paikallistiimejä oli vuonna 2020 kuusi: Jyväskylä, Tampere, Pori, Kontiolahti, Jämsä ja Muhos. Näistä uusia olivat Pori ja Muhos. Vuoden 2020 aikana toimintansa päätti Äänekoski.

Kullakin paikallistiimillä oli käytössään oma Facebook-ryhmä tai tiedotussivu. Näissä ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä Facebookissa 227 jäsentä ja Instagramissa 1332 seuraajaa.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallistoimintaa materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallistiimit saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Paikallistiimien vastuunkantajat kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi ja osa koki tarvitsevansa lisätukea toiminnan suunnitteluun sekä markkinointiin. Koronan osalta vaihtoehtoisia toimintaa on mahdollisuuksien mukaan järjestetty Zoomin (18hlö) ja Discordin (34hlö) välityksellä.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokioita nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaituksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin voivat tulla mukaan 16 vuotta täyttäneet YAD:n vapaaehtoiset, jotka ovat käyneet toimintaan perehdyttävän koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2020 YAD:lla oli käytössä yhteensä neljä erilaista toiminnallista päihdekasvatusmenetelmää. Lisäksi päihdekasvatuksen tukena hyödynnettiin Kannabishankkeessa kehitettyjä menetelmiä, kuten kannabispelikortteja. Menetelmäkorttien käyttöä koulutettiin myös muille nuorten ryhmien kanssa työskenteleville, kuten nuorisotyöntekijöille, koulujen ja oppilaitosten henkilöstölle ja lastensuojelun työntekijöille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä. Korteista "Oma asia?" -pakka pyrkii kuvien avulla esittämään huumeiden käytön erilaisia seuraamuksia sekä yksilön lähipiirin ja asuinympäristön näkökulmista, mutta myös globaalisti. "Väitteitä päihteistä"-kortit haastavat tarkastelemaan omia näkökulmia niin päihteiden käytöstä, päihdepolitiikasta kuin päihdekasvatuksestakin. "Addiktiokortit" herättelevät pohtimaan erilaisten riippuvuuksien yhtäläisyyksiä ja eroja ja sitä, mistä erilaisiin ongelmiin voi saada apua. "Mielikuvani päihteistä"-korttien avulla vertaillaan päihteiden ominaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja eroja. Samalla voidaan purkaa virheellisiä käsityksiä eri päihteisiin liittyen. Päihdekasvatuksen lisäksi kaikki menetelmäkortit sopivat myös opiskelijoiden tai työntekijöiden päihdetietojen ja päihdekasvatuksellisiin keskusteluihin liittyvien valmiuksien lisäämiseen.

Koronavuoden aikana vuorovaikutuksellisuus ja kasvokkaisuuteen perustuvia päihdekasvatustuokioita oli haastava toteuttaa. Päihdekasvatustiimissä toimi viisi vapaaehtoista, jotka kohtasivat 154 nuorta oppilaitoksissa tai nuorisotiloilla. Lisäksi Exp3rt-hankkeen kokemusasiantuntijat kohtasivat 190 nuorta Ränni-menetelmällä.

4.4 Verkkovapaaehtoistyön tiimi

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnyksiä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n street teamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa sekä fyysisissä lähiympäristöissään erilaisia tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön. Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Team -toiminnan avulla pyritään rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuo-ri- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa tavoitellaan vuositasolla kahtasataa aktiivista nuorta ja uusien rekisteröityneiden määrällinen tavoite on 350 nuorta per vuosi. Vuonna 2020 uusia rekisteröityi 316 ympäri Suomea ja aktiivisia nuoria oli 153. Tehtäviä palautettiin hyväksytysti yhteensä 1067. Uusia tehtäviä ilmestyi 11. Toiminnasta vastasi 80 % työajalla verkkovapaaehtoistyön suunnittelija.

2020 painopistealueena oli kasvattaa nuorten sitoutuneisuutta Street Teamiin sekä YAD:iin järjestönä. Uusista jäsenistä aktivoitui 26.9 %, joka on 10 % pienempi edellisvuoteen verrattuna. Verkkovapaaehtoisia osallistui myös muuhun YAD:n toimintaan ja sekä kaksi nuorta kutsuttiin järjestön yhteisille tiimpäiville.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihdeistä irti pyrkiville. Näiden lisäksi vuonna 2020 oli yksi vapaaehtoisen ja nuoren välinen tukisuhde.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihdeisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihdeettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4–8 henkilöä. Vuonna 2020 heitä oli kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa viisi henkilöä. Tämän lisäksi opiskelijaharjoitteluja YAD:lle suoritti kaksi opiskelijaa. Oppisopimusopiskelijoita oli vuoden 2020 aikana neljä.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä 2020 Exp3rt -hankkeessa, jossa muun muassa koulutettiin sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita sekä sosiaalialan ammattilaisia Toni- menetelmän avulla sekä riskiryhmässä olevia nuori Ränni-menetelmällä. Lisäksi hankkeessa kehitettiin mallia, jossa kokemusasiantuntija jalkautuu useammaksi kerraksi nuorten pajoille. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen kehittämän Jalostamo-koulutuksen käynnyttä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista. Hanke päättyi vuoden vaihteeseen, joten loppuvuodesta 2020 tehtiin suunnitelma kokemusasiantuntijatoiminnan jatkumisesta osana YAD:n perustyötä.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa, ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin nuoret, joilla ei ole huumeiden käyttötaustaa kuin päihteistä eroon pyrkivät nuoret. Tavoitteena on muun muassa luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteettömät toiminnot ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäättään päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäättään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää päihteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15 %.

6. Projektit

6.1 Kannabishanke 2018–2020

Kannabisinterventio nuorille kannabiksen käyttäjille on EHYT:n ja YAD:n ESR-rahoitteinen yhteishanke, joka toteutettiin vuosina 2018–2020. YAD:lla työskenteli hankkeessa kolme projektityöntekijää. Tammikuusta kesäkuuhun kaksi projektityöntekijöistä työskenteli Tampereella ja yksi Jyväskylässä. Toinen Tampereen projektityöntekijöistä hakeutui toisiin tehtäviin ja tilalle rekrytoitiin uusi projektityöntekijä. Heinäkuusta joulukuuhun kaksi projektityöntekijöistä työskenteli Jyväskylässä ja yksi Tampereella. Hankkeen tavoitteena oli vähentää kannabiksen käytöstä nuorille aiheutuvia haittoja. Hankkeessa luotiin interventiomalli nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten käyttöön sekä oma-apusivusto nuorille kannabista käyttäville tai siitä kiinnostuneille.

YAD:n vastuulla hankkeessa on nuorten kannabista käyttäneiden tai käyttävien ryhmätoiminta. Vuonna 2020 suunniteltiin, kirjoitettiin ja julkaistiin Kokemuksia kannabiksesta / kertomuksia elämästä -kirja, jonka tekemisessä oli mukana kolmisenkymmentä nuorta. Kirjaprojektissa järjestettiin työpajoja ja tämän lisäksi yksittäisiä nuoria tavattiin lukuisia kertoja. Kesällä työntekijät jalkautuivat kohtaamaan nuoria Sirkuspiknikkien merkeissä. Kesän aikana Tampereella yksittäisiä kohtaamisia Sirkuspiknikeissä oli 227.

Vuonna 2020 hankkeessa kohdattiin 5290 ammattilaista, joista YAD:n projektityöntekijät kohtasivat 1350. Kohtaamiset tapahtuivat pääosin KASVI-koulutuksissa. Kokonaisuudessaan hankkeen aikana, vuosina 2018–2020, kohdattiin 13448 ammattilaista, joista YAD:n projektityöntekijät kohtasivat 3412.

Kannabis.eu:n markkinointi aloitettiin virallisesti vuoden 2020 alussa mm. kirjeitse tehtävän markkinoinnin, koulutuksissa sekä tapahtumissa jaettavien julisteiden ja flyereiden avulla. Kannabis.eu-sivustoa markkinoitiin myös Kannabispaku-tilin kautta Instagramissa sekä YAD:n sekä EHYT:n somekanavilla. Kannabis.eu:n markkinointiin järjestettiin myös markkinointikampanja, joka sijoittui Instagramiin, Facebookiin ja YouTubeen ja ajoittui loppuvuodelle 2020.

Vuonna 2020 hankkeessa tuotettiin myös kaksi uutta materiaalia: Haittoja vähentävä huoneentaulu sekä 10 vinkkiä kannabiksesta keskusteluun. CAST-lomakkeen validointiprosessi, jota tekemään valittiin

Turun yliopiston terveystieteiden opiskelija osana pro gradu -tutkielmaa, jäi vielä kesken hankkeesta riippumattomista syistä. Validointiprosessin arvioidaan valmistuvan vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2020 ulkopuolinen tutkija toteutti arviointitutkimuksen hankkeessa tuotetun KASVI-kannabisinterventiomallin ja sen työkalujen vastaanotosta sekä käyttöönnotosta niin ammattilaisten kuin nuorten parissa. 64 ammattilaista ja 205 nuorta vastasivat kyselyyn. Tutkimuksessa ilmeni, että ammattilaisten ja nuorten käsitykset työkalujen kannabiksen käytön vähentävästä vaikutuksesta sekä yleisesti kannabiksesta erosivat toisistaan. Ammattilaiset eikä nuoret kuitenkaan kokeneet, että työkaluihin tarvitsi lisätä mitään. Enemmistö nuorista arvioi työkaluja hyödyllisiksi, vaikkei niillä välttämättä ole ollut vaikutusta omaan käyttöön.

6.2. Exp3rt –hanke 2018–2020

Exp3rt - kohtaava kokemusasiantuntijuus -hanke alkoi huhtikuussa 2018 ja on jatkoa Expa- ja Expa2 – hankkeille. Hanke päättyi vuoden 2020 vuodenvaihteessa. Exp3rt-hankkeessa käytettiin aiemmissa kokemusasiantuntijahankkeissa kehiteltyjä menetelmiä nuorten kohtaamiseen ja ammattilaisten kouluttamiseen (Ränni- ja Toni-menetelmät). Näiden lisäksi hankkeessa kehitettiin kohtaavaa kokemusasiantuntijuutta nuorten aikuisten kohtaamiseen. Sitä toteutettiin ryhmämuotoisesti nuorten pajatoiminnassa sekä yksilötapaamisina Tampereen kaupungin nuoria kohtaavissa palveluissa. Exp3rt-hankkeessa työskenteli yksi projektityöntekijä ja kaksi oppisopimustyöntekijää.

Vuonna 2020 koulutettiin 7 uutta kokemusasiantuntijaa kahdessa eri koulutuksessa.

Vuoden 2020 aikana tehdyissä Ränni-päihdekasvatuskeikoissa kohdattiin 190 nuorta. Muita kohtaamisia nuorten kanssa oli 20 ja näissä kohdattiin 293 nuorta. Toni-koulutuksissa kohdattiin 155 alan ammattilaista tai opiskelijaa.

Hankkeen oppisopimuskoulutettavat valmistuivat keväällä.

6.3. Itse mutta ei yksin –hanke 2018–2020

Itse mutta ei yksin -hanke jatkui kesään 2020 asti. Hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin valtakunnallinen verkkopalvelu huumeita käyttäville, niitä kokeilleille ja lähipiirin käytön vuoksi riskiryhmään kuuluville 15–29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Verkkopalvelussa nuoret pääsevät tekemään omaa hyvinvointiaan tukevia tehtäviä verkkoalustalla. Tehtävät jakautuvat kolmeen osaan, jotka ovat TIETO, TOIMI ja POHDI. Tieto-osiossa palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävillä etsimään faktatietoa eri aiheista. Toimi-tehtävissä palvelun käyttäjiä kannustetaan erilaisiin toiminnallisiin tekemisiin aina vapaa-ajanvietosta konkreettisen avun etsimiseen. Pohdi-tehtävissä palvelun käyttäjiä ohjataan tehtävien kautta pohtimaan omaa elämäänsä. Palveluun on tulossa myös kokemusasiantuntijoiden kokemuskertomuksia eri aiheista, jotka liittyvät huumeiden käyttöön ja käytön lopettamiseen. Näitä aiheita ovat esimerkiksi asuminen, talous, terveys, opiskelu ja suhteet perheeseen ja ystäviin.

Verkkopalvelua ylläpidettiin hankkeen jälkeen vielä loppuvuoteen asti, mutta vähäisen käytön vuoksi palvelu ajettiin alas vuodenvaihteessa.

6.4. Nuorisotakuu-hanke

Vuonna 2020 toteutettiin Hamppupelto-hanke Tampereen kaupungin nuorisotakuuavustuksella. Hankkeessa luotiin nettisivut ja palvelun visuaalinen ilme sekä pilotoitiin matalan kynnyksen haittoja ehkäisevää ja vähentävää palvelua kannabista käyttäville nuorille aikuisille. Hamppupelto-palvelun keskiössä on anonyymi ja ilmainen keskusteluapu: ratkaisukeskeiset lyhytterapiajaksoit sekä ohjaus- ja neuvonta-ajat.

Hamppupelto-sai keskusteluapua vuoden aikana 21 ei ihmistä, joilla oli 1–20 käyntikertaa. Lisäksi Hamppupelton vertaisryhmään osallistui yhdeksän nuorta ja terapeuttiseen kiipeilyryhmään seitsemän nuorta.

6.5. VIDA – Vital Information for Drugs Awareness

VIDAn (2020–2022) tavoitteena on edistää ja tukea aktiivisesti nuorisotyön laatua ja innovaatioita. VIDAn kouluttamat vertaisohjaajat auttavat vähentämään huumeiden väärinkäytön vaikutuksia niin yksilö- kuin yhteisötasolla. Hankkeen rahoittaa Erasmus+ Youth in Action ohjelma ja hankkeen muut kumppanit tulevat Hollannista, Irlannista, Portugalista, Tsekistä sekä Suomesta. Hankkeen päähakijana toimii YAD, jolla on päävastuu raportoinnista sekä budjetoinnista.

Projektin tuotokset ovat:

- IO1: Interaktiivisen infografiikan työkalupakki
- IO2: Nuorisotyöntekijöiden koulutusohjelma
- IO3: Vertaisohjaajien koulutusohjelma
- IO4: Interaktiivinen verkkoportaali - VIDA MOOC

Hankkeen puitteissa Zoom-kokoontumisia oli 2020 yhteistyökumppaneiden kanssa seitsemän ja kansallisen toimiston järjestämiin perehdytyksiin osallistuttiin kaksi kertaa. IO1 tuotoksen osalta pidimme Suomen päädyssä Drug workshop – ideointikertoja nuorten kanssa 12 kertaa niin Zoomin kuin Discordin välityksellä sekä livenä ja näihin osallistui 11 vapaaehtoista. Näiden pohjaltaideoimme kuusi erilaista interaktiivista infograafia yhdessä Hollannin kanssa. Toiset 6 kappaletta työstettiin Irlannissa. Seuraavan vuoden osalta tuotamme interaktiiviset infograafit loppuun sekä kehitämme koulutusohjelmat nuorisotyöntekijöille sekä vertaisohjaajille.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Useiden toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovituilla työnjaoilla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- Allianssi
- Aseman Lapset ry
- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Fingo ry
- Koordinaatti
- Kris ry
- Music Against Drugs ry
- Nuorten Akatemia
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)
- Hyvinvointiala Hali ry
- Opetushallitus
- Sininauhasäätiö (Rikoksista irti -verkosto)
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Verke
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä, (nykyinen Sovatek) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -osuuskunnassa.

Paikallistiimejä kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2020 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti 13 henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä neljä oppisopimusopiskelijaa (yhteensä 12 henkilötyövuotta). Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD on Hyvinvointiala Hali ry:n jäsen ja noudattaa yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2020:

Jesse Boström (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Tero Hohenthal (Exp3ert-hanke, Tampere)
Taneli Hytönen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Jyväskylä)
Anne Hämäläinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Jyväskylä, äitiyslomalla)
Anna Järvinen (kannabishanke, Tampere)
Anne Kaplas (Paikka auki II, oppisopimustyöntekijä, Tampere)
Ulla Kuokkanen (toimistosihiteeri, Jyväskylä)
Helmi Lind (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Tampere)
Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)
Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä)
Riikka Peltola (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Tampere)
Iida Porkka (ehkäisevän huumetyön suunnittelijan sijainen, Jyväskylä)
Arttu Salo (kannabishanke, Tampere)
Sami Sorjonen (Itse mutta ei yksin -hanke sekä kannabishanke, Jyväskylä)
Janina Tihinen (Paikka auki II, oppisopimustyöntekijä, Jyväskylä)
Marjo Tiittanen (oppisopimusopiskelija, Exp3ert-hanke, Tampere)
Pasi Vastamäki (kannabishanke, Jyväskylä)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien sallimassa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2020 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kaksi opiskelijaa.

Lisäksi erilaisin työllistämisen-, kuntoutustuki- ja harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana viisi henkilöä. Työllistämisen yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelma. Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

8.3 Hallitus

YAD:n hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, järjestökokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2020 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Koronan vuoksi kevätkokous siirrettiin pidettäväksi syyskokouksen yhteydessä. Hallituksen jäsenet jakoivat keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastuualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan. Kokouksiin

osallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn oli erinomaista. Alkuvuodesta hallitukselle järjestettiin perehdytyspäivä. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

YAD:n hallituksen puheenjohtajana toimi syyskuun loppuun asti Helmi Lind. Hänen siirryttyä loppuvuodeksi työntekijäksi, hallituksesta vastasi varapuheenjohtaja eli Krista Rintala. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla hallitus@yad.fi.

Hallitus 2020:

Helmi Lind, Tampere (pj.)

Krista Rintala, Tampere (vara pj.)

Jenna Haavisto, Turku

Kim Hokkanen, Jyväskylä

Antero Keränen, Tampere

Taru Keränen, Tampere

Vaula Ekholm, Jyväskylä

Aino Salmi, Jyväskylä

Varajäsenet:

Mira Nurmi, Tampere

Jemina Niemi, Tampere

Petra Karinen, Tampere

Hallituksen sihteerinä toimi yhdistyksen toiminnanjohtaja.

9. Yhdistyksen talous

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2020

Vuosi 2020 oli budjetin mukaan ylijäämäinen. Korona vaikutti toimintaan siten, että budjetti alittui liki kaikilla osa-alueilla. Esimerkiksi festareiden peruunnuttua toimintamuodon budjetista yli siirtyi vuodelle 2021, matkakulut olivat viidenneksen normaalista vuodesta ja infomateriaalia painettiin normaalia vähemmän. Toisaalta verkkoviestintään käytettiin huomattavasti aiempaa enemmän varoja. Vuoden 2020 taloustilannetta hallintokulujen osalta helpotti myös kaksi ESR-hanketta, joiden kuluja saattoi jyvittää.

Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 54 793 euroa (vuonna 2019: 28 146 euroa). Taseen loppusumma oli 533 360 euroa (vuonna 2019: 465 737 euroa).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoiti YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi KHT Matti Oksanen.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2020 STEA, joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 421 294 euroa (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös OKM:ltä festarityöhön ja ESR:ltä kannabisinterventiohankkeeseen ja VIDA-hankkeeseen.

Paikallistiimien kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2020 paikallistiimien sekä Tampereen nuorisotakuuhankkeen tuotot olivat reilut 32 000 euroa. Paikallistiimien tuotot on suunnattu kokonaisuudessa paikallisen toiminnan tukemiseen. Paikallistiimeillä on omat tilinsä ja tilinkäyttäjänsä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä alkuvuoden Kustannus Ampiainen Oy:n kanssa ja myöhemmin JOKR-2000 oy:n kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna seinäkalenteri ja päihdekasvatusvihko. Myynnistä tuloutui 22 892 euroa (vuonna 2019: 25 259 euroa) YAD:lle.

Lisäksi yhdistys myi tuotteitaan omassa verkkokaupassa tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huume-tietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihdeistä -vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä sekä huumeinfokortteja. Uusia huumeinfokortteja ei painettu, vaan on panostettu verkossa oleviin huumeinfoihin. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyynnin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

Vuonna 2020 yhdistyksen jäsenmaksu oli kuusi euroa, tukijäsenmaksu 20 euroa ja yhteisötukijäsenmaksu sata euroa. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallistiimin toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kaksi toimitilaa vuoden 2020 aikana. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustuomistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana kahdeksan työntekijää ja oppisopimusopiskelijaa.

Tampereella YAD oli vuokralla osoitteessa Hallituskatu 25, Tampere. Tampereella työskenteli vuoden 2019 aikana viisi työntekijää sekä kolme oppisopimusopiskelijaa

Paikallistiimit kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallistiimit YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL-ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2020 verkkovapaaehtoistyöstä ja paikallistoiminnasta. Lisäksi vapaaehtoistoimintaa kehitettiin ja arvioitiin erilaisten työpajojen ja tiimikehityspäivien voimin.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi talous- ja johtosääntö, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin edelleen vuonna 2020 ja ne tarkastetaan yhdistyksen hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omat raportoinnit osittain myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallistiimien osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määrästä Surveypal-lomakkeella.

YAD:n avainlukujen dokumentointimenetelmä todettiin syksyllä toimimattomaksi ja se nostettiin yhdeksi vuoden 2021 kehityskohteeksi.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi